

KLUCI A HOLKY FOTOGRAFUJÍ

s digitálním fotoaparátem

- Kompozice

- Expozice

- Úpravy snímku v počítači

II. Díl

NĚMCOVÁ Marie

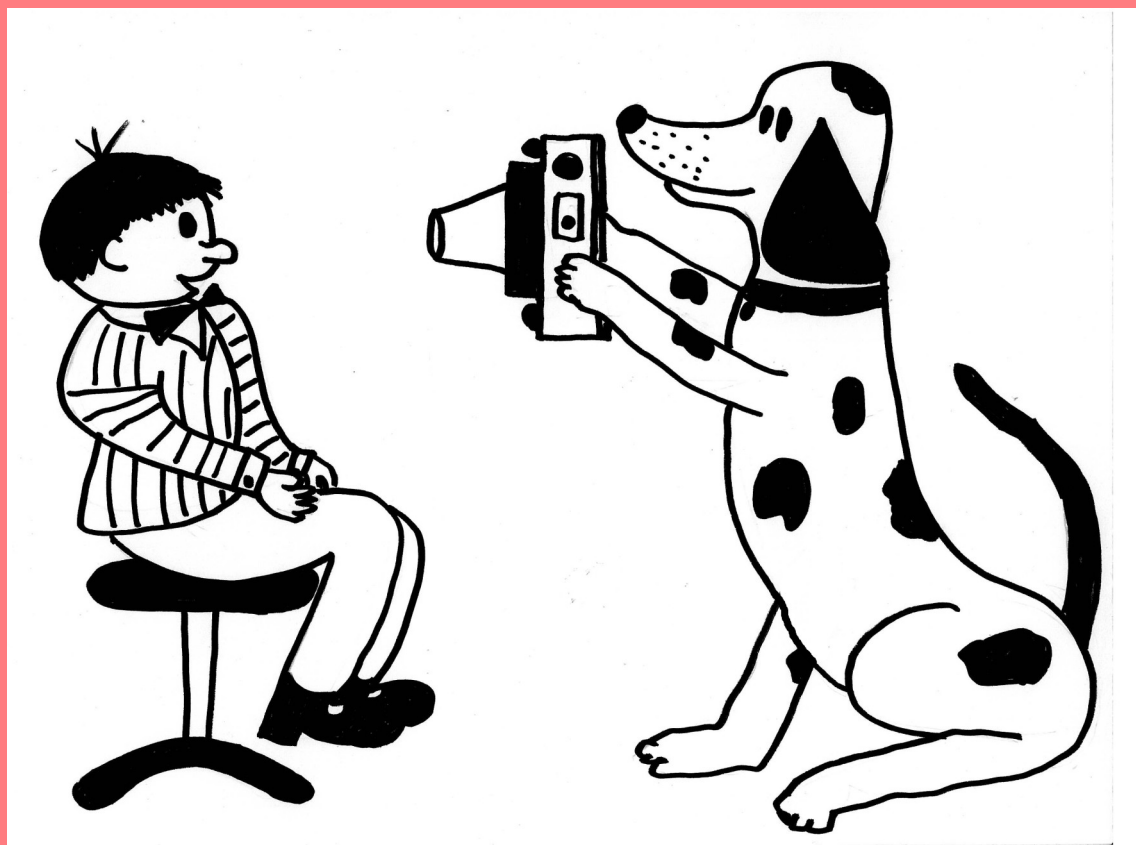

Skupinka mladých fotografů, která přijela do Austrálie, si chtěla vyfotit klokany. Vydali se je hledat, ale stále se jim to nedařilo. Až uviděli stádo klokanů, to však začalo před nimi utíkat. Jen jeden klokan padl na zem a zůstal nehybně ležet. Mladý fotograf si sundal svoji bundu, oblékl ji klokanovi, všichni si stoupli vedle něj, přidrželi ho a vyfotili se s ním. Najednou se klokan probral a v mžiku utekl, avšak i s bundou, ve které měl fotograf pas, peníze a jiné doklady.

Australské policii se naštěstí podařilo najít stádo klokanů, z nichž jeden byl oblečený v bundě. Uspali ho a bundu i doklady vrátili majiteli.

Přeji Vám podobné fotografické zážitky a

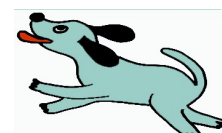
Dobré světlo!

OBSAH KNIHY

Kluci a holky fotografují s digitálním fotoaparátem II. díl

	Str.
I. DEN	
1. KOMPOZICE	
Rozmístění prvků ve fotografickém obraze	8
2. EXPOZICE	
Jak nastavíme expozici pohybu	12
3. ÚPRAVY SNÍMKU V POČÍTAČI	
Výběr části snímku	17
ZTRACENÉ CD	21
II. DEN	
1. KOMPOZICE	
Klasická kompozice podle Zlatého řezu	24
2. EXPOZICE	
Osvětlení motivu	28
3. ÚPRAVY SNÍMKU V POČÍTAČI	
Otočení fotografovaného snímku	37
NA POUTI	40
III. DEN	
1. KOMPOZICE	
Diagonální kompozice podle Zlatého řezu	42
2. EXPOZICE	
Hloubka ostrosti	47
3. ÚPRAVY SNÍMKU V POČÍTAČI	
Úprava expozice snímku v počítači	51
FOTOGRAFUJEME SE SLUNEČNÍ CLONOU	55

IV. DEN	Str.
1. KOMPOZICE	
Třetinová a středová kompozice	58
2. EXPOZICE	
Blýskáme bleskem	67
3. ÚPRAVY SNÍMKU V POČÍTAČI	
Z fotoaparátu do počítače	69
PŘEKVAPENÍ V LESE	71
V. DEN	
1. KOMPOZICE	
Jak zachytit pohyb	73
2. EXPOZICE	
Malování světlem	79
3. ÚPRAVY SNÍMKU V POČÍTAČI	
Formát snímku a jeho rám	83
TÁBORÁK A MALOVÁNÍ	90

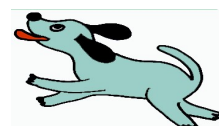

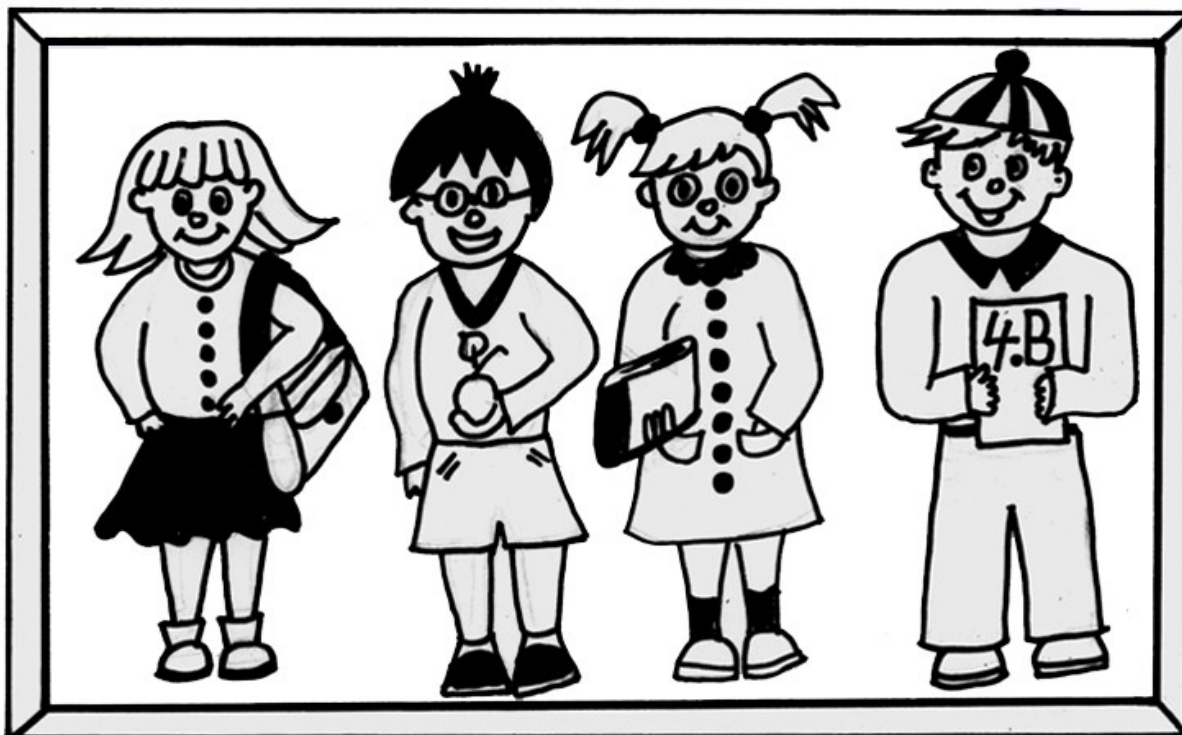

**Fotografický aparát
dokáže neuvěřitelná kouzla.**

**Utrhneš na stromě malé jablíčko,
položíš ho na stůl
a zvětšíš si ho pomocí ZOOMu.**

**S aparátem v ruce dokážeš
vidět věci, které jsou jiným
lidem skryty.**

S nadšením balil Ondřej na začátku prázdnin svůj batoh, fotoaparát, stativ a řadu pomůcek na druhý fotokurz pro pokročilé fotografy.

Těšil se na stejnou partu, se kterou byl vloni na základním kurzu, ale byl zklamán. Setkal se jen s Erikem, Jolanou a Nikolou. Zato se seznámil s novými kamarády, Pavlínou, Šárkou, Igorem a Štěpánem.

Nejvíce pozornosti poutal Erik, který se rád předváděl. A teď si to užíval. Přijel s pořádným a docela těžkým „kanonem“. K zrcadlovce měl několik výměnných objektivů a také makroobjektiv. Nakonec propojil fotoaparát s velkou obrazovkou. Šlo mu to snadno, protože se to naučil v minulém kurzu. A pak všem představil svůj poslední fotografický „úlovek“, na který byl náležitě pyšný.

„Eriku, ten tvůj Ferda mravenec někde ztratil šátek!“ ozval se Ondřej. Než mu stačil Erik odpovědět, otevřely se dveře a vcházel Kamil, který vedl minulý kurz. Ondra zajásal, protože Kamil byl skvělý vedoucí. Jen se Kamil představil a se všemi seznámil, sdělil jim náplň kurzu.

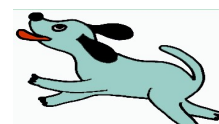
Dopoledne teorie: 1. Kompozice

2. Expozice

3. Úpravy snímku v počítači

Odpoledne praxe: Fotografování na výletech

Všichni zasedli ke svým počítačům a na velkém plátně v čele místnosti se objevil snímek, který vystřídal mravence a Kamil začal přednášet.

I. DEN

1. Kompozice

Rozmístění prvků ve fotografickém obraze

„Fotografický obraz musí být nejen zajímavý, správně exponovaný, ale i přehledný. Divákovi, který si fotografii prohlíží, by mělo být hned jasné, CO nebo KDO je hlavní motiv. Snímku hned porozumí nebo mu to chvíli trvá a vysvětlí si jeho obsah po svém. Musí se však v něm vyznat.

Proto je důležité, abychom při pohledu na displej nebo do hledáčku aparátu vybrali jen ty prvky, které jsou pro obsah snímku podstatné.

Zachytíme-li zákrok brankáře, bude nás zajímat především jeho výkon, poloha míče a hráč, který na bránu vystřelil.

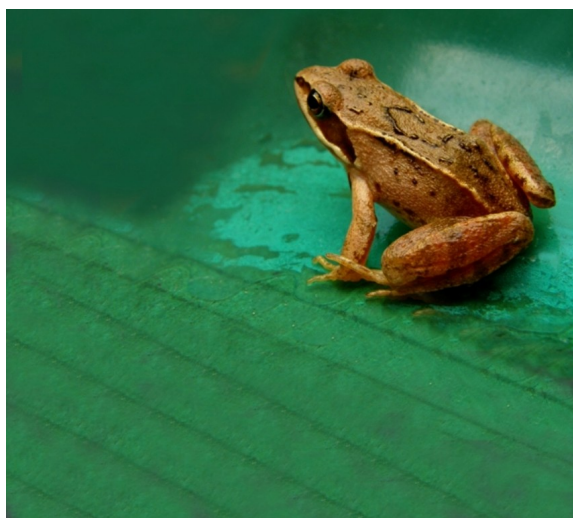
Bude-li na snímku ještě kus hřiště, na kterém nikdo nebude nebo část silnice, bude se jednat o prvky zbytečné. Stačí, abychom brankáře více přiblížili, vybrali jiné stanoviště, stoupli si z boku a zbytečných prvků se zbavíme.

Když to jinak nejde, pomůže počítač a my provedeme výřez snímku až v jeho editoru.

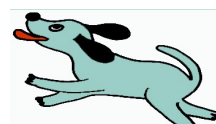
Jestli je snímek líbivý, záleží především na tom, kam umístíme hlavní motiv.

Žabka vlevo dole má sice před sebou dostatečný prostor, avšak náš pohled ji zachytí až za chvíli.

Žabka vpravo nahoře má pod sebou zbytečný prostor a kouká do rámu obrazu.

Žabku vpravo dole, tedy v místě hlavní pozornosti, si prohlížíme nejdříve. Kouká doleva, mírně vzhůru a má před sebou i dostatek místa.

Důležitý prvek, tedy hlavní motiv, musí být umístěn blízko, výrazný a v místě, které si prohlížíme na fotografii nejdříve.

Fotografický obraz totiž „čteme“ podobně jako text. Začínáme vlevo nahoře a končíme vpravo dole. Opět se vracíme pohledem zpět nahoru. Nejvíce si prohlížíme místo vpravo dole.

Je to **MÍSTO HLAVNÍ POZORNOSTI**. Do něj vkládáme důležitý obrazový prvek, tedy hlavní motiv.

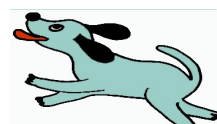

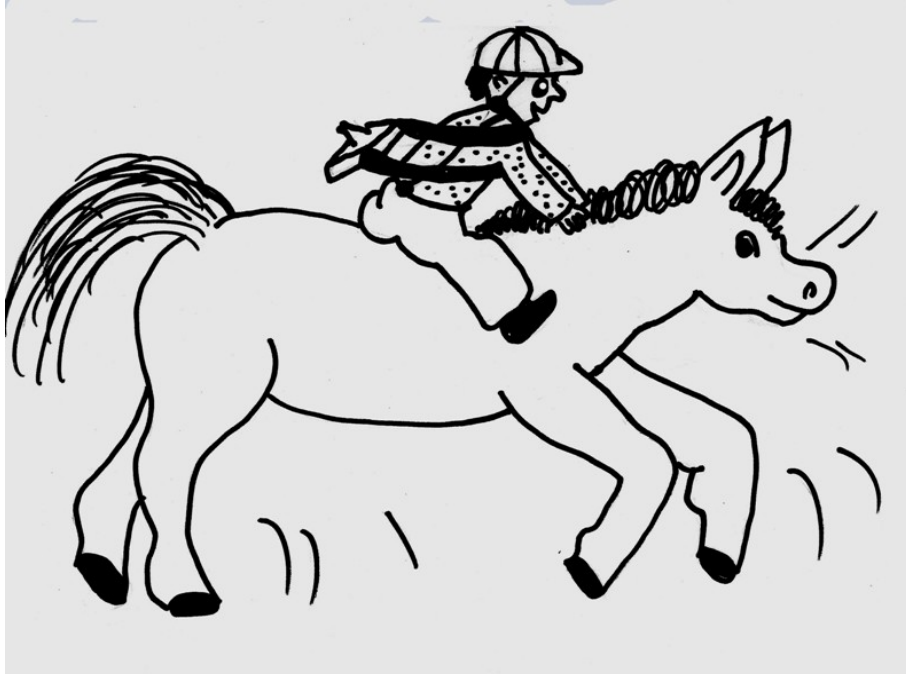

Hlava brouka směřuje mírně dolů a do středu obrázku. Proto je umístění v pravém rohu nahore v pořádku.

Ostrá je hlava sluníčka a jeho oči. Ty jsou nejdůležitější částí hlavy a proto je vkládáme do místa hlavní pozornosti.

2. Expozice

Jak nastavíme expozici pohybu

Pohyb vyžaduje nastavení krátkého expozičního času. Čím je pohyb rychlejší, tím kratší čas nastavíme, ale také vpustíme do aparátu méně světla.

Proto je nutné brát v úvahu i osvětlení. Pokud je motiv osvětlen málo, snížíme clonové číslo, třeba na $f/4$ a tím zvětšíme otvor, kterým světlo do aparátu vniká. Můžeme zvýšit i citlivost v ISO, třeba na 400 i více.

Záleží také na směru, kterým se objekt pohybuje. Pokud kůň běží proti nám, nastavíme delší čas, než kdyby běžel stejnou rychlostí, ale byl proti nám bokem.

Pohyb můžeme také naznačit rozostřením pohybujícího se motivu. Měl by být rozostřen ve směru, kterým se objekt pohybuje. Jinak by snímek vypadal jako neostrý, rozmazaný a pokažený.

Nastavení expozice motivu, který se pohybuje, si předvedeme na příkladech:

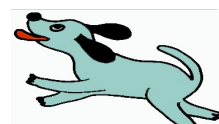
Kočka a myš stojí.

◆ **Slunce svítí, ale je pod mrakem.**

Nastavíme čas $1/125$ sec, clonu $f/4$, ISO 100.

◆ **Slunce plně svítí.** Přisun světla snížíme:

1. **Zkrácením času** na $1/500$ sec., kdy pásmo ostrosti bude stejné.
2. **Nastavením vyšší clony**, třeba $f/11$. Zmenšíme otvor, kterým vniká světlo do aparátu. Současně rozšíříme pásmo ostrosti, což znamená, že bude ostrá nejen kočka, ale i pozadí a popředí kolem ní.

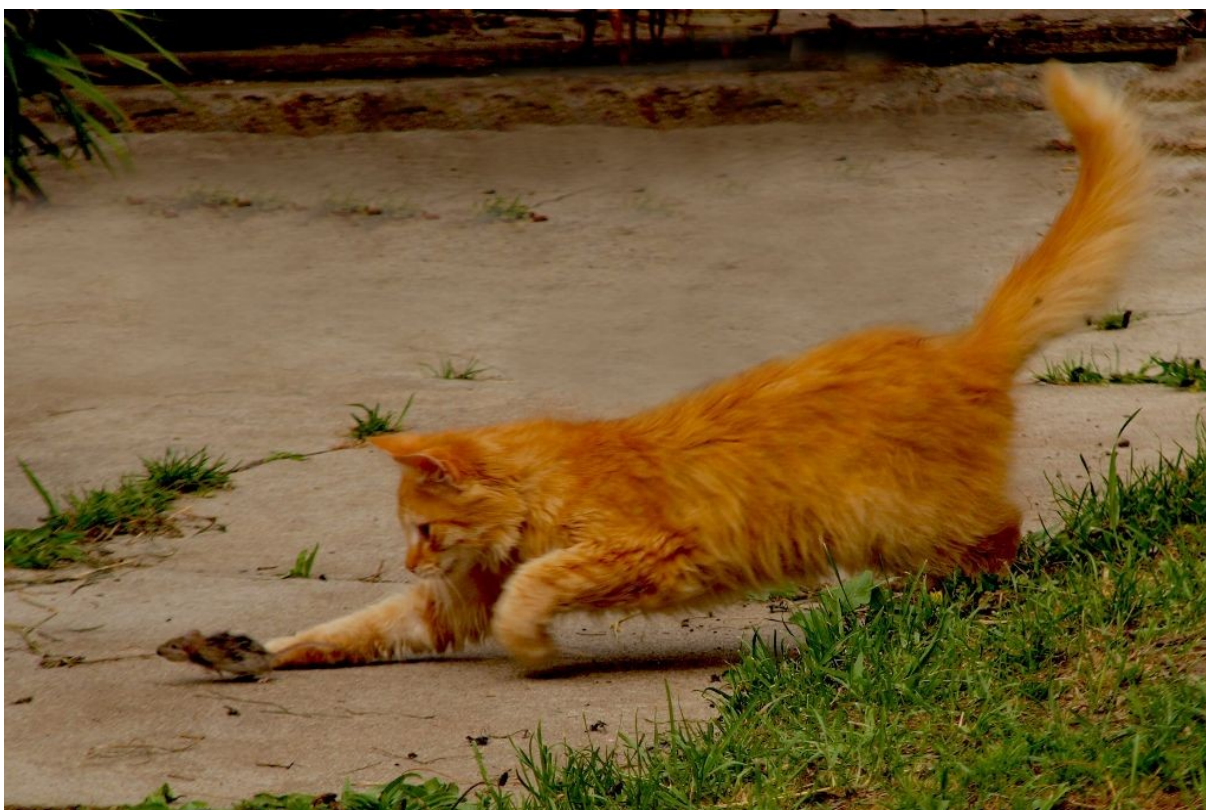
Kočka a myš se mírně pohybují.

- ◆ **Slunce svítí, ale je pod mrakem.**
Nastavíme expozici $1/250$ sec., $f/4$, ISO 200.
- ◆ **Slunce je schované pod mrakem a je zataženo.**
Nastavíme expozici $1/250$ sec., $f/3,2$, ISO 400.
- ◆ **Slunce hodně svítí.**
Nastavíme expozici $1/500$ sec., $f/8$, ISO 100

Současně zvážíme, zda chceme mít ostrý pouze hlavní motiv nebo i jeho okolí.

Můžeme mít také hlavní motiv částečně ostrý a jeho část, která se rychleji pohybovala, bude rozostřená.

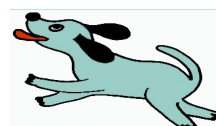
Kočka a myš rychle běží.

◆ **Slunce svítí, ale je pod mrakem.**

Nastavíme čas $1/320$ sec., clonu $f/4$ a ISO 200.

◆ **Slunce pod mrakem, obloha hodně zamračená.**

Nastavíme expoziční čas a to $1/320$ sec., clonu $f/3,2$ a ISO 400. Citlivost v ISO můžeme ještě zvýšit. Současně nastavíme v aparátu odstranění digitálního šumu, který vzniká při nastavení vysoké citlivosti. Pokud to nestihneme, protože by kočka s myší utekly, odstraníme digitální šum v editoru počítače. Klepneme na horní liště Photoshopu **Filtr/Odstranit Šum**.

Postoj dívky, stejně jako rozostřené boty, dávají tušit, že je dívka v pohybu. Nohy se pohybovaly rychleji, než zbývající část těla.

Zapamatujeme si

Před expozicí zvážíme:

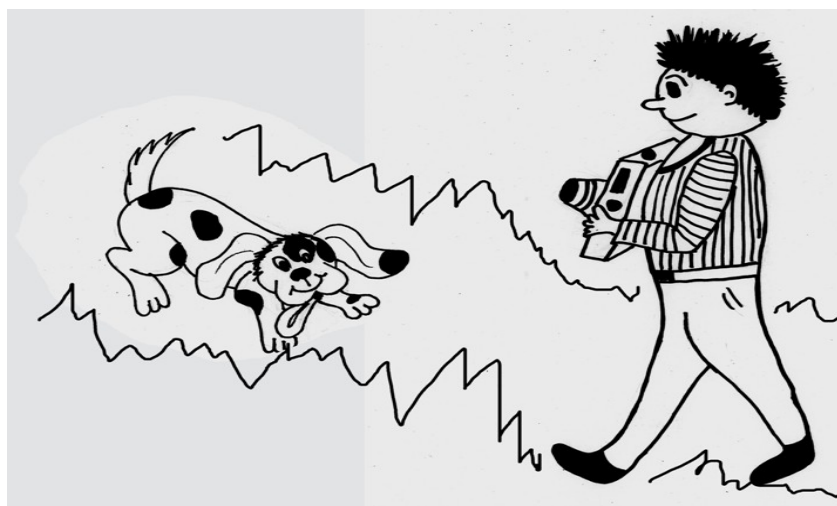
- ◆ Jestli se fotografovaný objekt hýbe
- ◆ Jak je osvětlen

U objektu, který se hýbe, nejdříve nastavíme kratší expoziční čas. Je-li osvětlení nedostatečné, pomůžeme si nastavením nízké clony a zvýšením citlivosti v ISO.

Pokud se objekt nehýbe a je špatné osvětlení, můžeme použít stativ a nastavit delší expoziční čas.

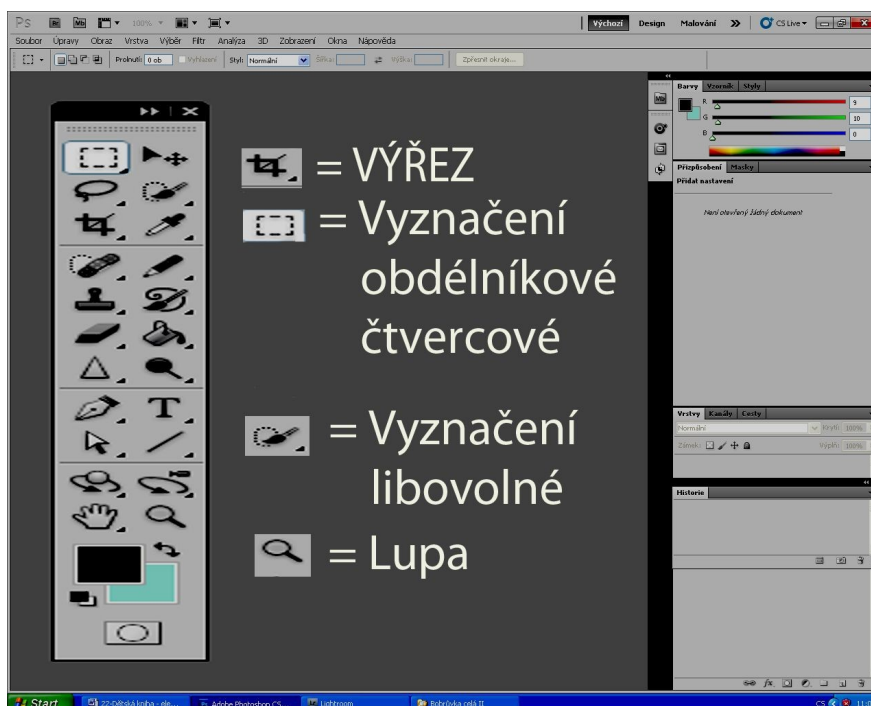

3. Úpravy snímku Výběr části snímku

Občas potřebujeme změnit nebo upravit celý snímek, někdy jen jeho část. Musíme ji nejdříve vybrat. K výběru ve Photoshopu slouží několik nástrojů:

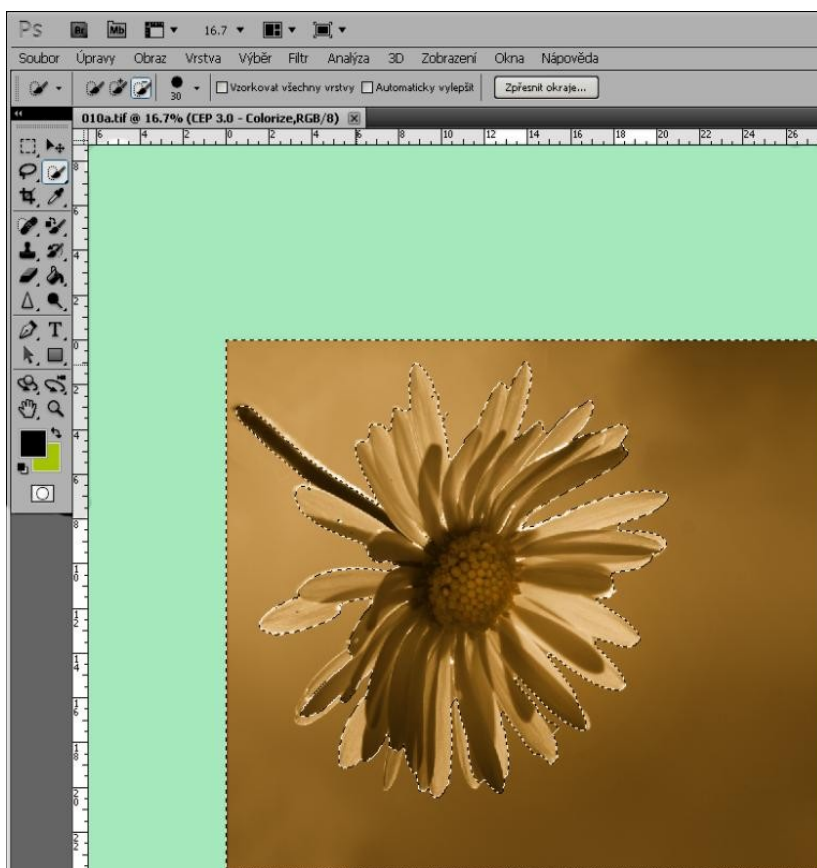
Vyznačení libovolné skrývá dva nástroje. Rychlý výběr a Kouzelnou hůlku.

• Nástroj pro rychlý výběr

Vybíráme s ním větší celistvou plochu, která je barevně ohraničená.

- ◆ **Klepeme na uvedený nástroj v paletce Nástroje.**
- ◆ **Klepeme na místo,** odkud začínáme vybírat část snímku.
- ◆ **Táhneme kurzorem** do míst, která jsou barevně podobná a jsou oddělena od jiného objektu výraznější hranou nebo odlišnou barvou. Plocha, kterou jsme vyznačili, bude označena přerušovanou čarou.

Označili jsme přerušovanou čarou prostor mimo květ, tedy pozadí. Aby se od květu odlišil, můžeme ho barevně změnit nebo jinak upravit.

- **Nástroj kouzelná hůlka**

Nemusíme táhnout po ploše obrazu jako u minulého nástroje. Klepneme do míst, která jsou výrazně od sebe oddělena a to liniemi nebo barevně od dalších objektů. Vytvoří se drobné tečky, které se nakonec spojí a vytvoří přerušovanou čáru, která označuje vybranou část obrazu. Můžeme takto vybírat velké plochy, ale i docela malé. Pokud vybíráme více ploch, přidržíme klávesu Ctrl.

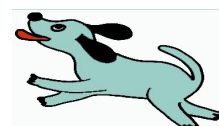
- **Nástroj obdélníkový**

Vidíme ho v obrázku vpravo. Vybíráme s ním třeba postavu, ale i s okolím, tedy ve tvaru obdélníku, čtverce nebo kruhu.

- ◆ **Klepneme na Obdélníkový nástroj** a pak do místa, kde bude roh obdélníku.
- ◆ **Táhneme kurzorem** tak, abychom vytvořili obdélník podle potřeby.

Vlevo od koně je hodně místa, tak se rozhodneme, že do něj vložíme dvojníka.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.